TRÉSOR
DIRECTION GÉNÉRALE
Publications
des Services économiques

Demiryolu ulaşımı

Günümüzde ulaşım sektörü, Türkiye'nin ülke çapında, Avrupa bölgesi ve komşuları ile olan bağlarını güçlendirmek için önemli bir sektördür. Kısıtlı bir bütçesi olmasına rağmen, ulaşım sektörü, ulusal yatırım programlarında birinci sırada yer almaktadır.

Mal ve yolcu kara taşımacılığı kullanımının dengelenmesine yardımcı olacak olan bu yatırım programı, pek çok yabancı sanayiciyi ilgilendirmektedir. Hükümetin 2023 hedefleri arasında yer alan en önemli hedeflerden biri de demiryolu yük taşımacılığı payını %15'e çıkartmak(şmevcut oran %5), yolcu taşımacılığı oranını ise %10'a ulaştırmaktır (bugünlerde pay oranı %2,5).

I. Modernleşme ve Türk ulusal demiryolu ağının geliştirilmesi, bir öncelik haline gelmiştir.

Türk demiryolları ağının modernleşmesi ve gelişmesi, Ulaştırma Bakanlığı için yatırım yapılacak alanlar arasında öncelikli haline gelmiştir. 2023'e kadar bu yatırımların 23 milyar dolara ulaşması beklenmektedir. Türkiye öncelikle e 10 000 km'lik hızlı tren hattı ve 4 000 km'lik konvansiyonel hat oluşturmayı arzuluyor.
Türkiye bugün toplamda 1100 km uzunluğunda hızlı tren hattına sahiptir. Türk hükümetinin açıklamalarına göre 2023 yılına kadar 16'dan fazla hızlı tren hattı kullanıma açık olacaktır. 2024 ve 2035 yılları arasında gerçekleştirilmek üzere, Türk hükümeti 3 000 km uzunluğunda hızlı tren hattı, 1 000 km'lik te konvansiyonel hat projesi hazırlamaktadır.

II. Ağ geliştirme programı, ekipman satın alımını gerektiriyor.

Ağ geliştirme programı ekipman satın alımını mecbur kılıyor. TCDD 2023 yılına kadar 200'e yakın hızlı tren vagon alımı yapmayı planlıyor.
Bu programa paralel olarak, Türk hükümeti yerli tren yapmayı arzuluyor. Bu planın yine TCDD tarafından 2023'te gerçekleştirilmesi planlanıyor. İstanbul Teknik Üniversitesi, Bilimsel ve Teknolojik araştırma kurumu Tübitak, Aselsan ve hem özel hem kamu sektöründeki çeşitli şirketlerin bir araya gelmesiyle çalışma grupları başlatılmıştır.

III. Türk demiryolu reformu devreye girdi

Türk Demiryollarının serbestleştirilme kanunu 25 nisan 2013 tarihinde kabul edilmişve 2015 yılının sonunda yürürlüğe girmiştir.

Bu reform "işletme" ve "altyapı" faaliyetlerini ayırma ve özel sektöre genel ağ kullanım hakkını vermektedir.
TCDD altyapı yöneticisi rolünü üstlenecek olup, tren operasyonlarıyla ilgili sorumluluklar bu amaç için kurulmuş olan TCDD Taşımacılık A.Ş. (TCDD Transport Co. Inc) şirketi tarafından yerine getirilecektir. TCDD, ortak ulaşım ağı altyapısının tek operatörü olacaktır. Uaştırma Bakanlığı, TCDD tarafından programlanan altyapı yatırımlarını finanse edecektir: Özel şirketlerin yeni hatların inşası ve ülke genelinde işletilebilmesi için işletimi için Ulaştırma Bakanlığından izin alması gerekmektedir.
Yeni altyapı inşaatının söz konusu olması durumunda, inşaat maaliyeti özel şirketler tarafından karşılanacak olan projeleri devlet üstlenecektir. Özel şirketler 49 yıl boyunca altyapıyı kullanma hakkına sahip olacaktır.

IV. Kentsel raylı ulaşım projeleri katlanarak artıyor

Türkiye'nin büyük şehirlerindeki kentsel ulaşım ağaları, son yıllardaki kentsel büyüme oranına paralel bir gelişme gösterememiştir. İstanbul, 15 milyon nüfusu ile, sadece 3 metro hattı ve 3 tramvay hattına sahiptir.
Bu nedenle Türkiye'nin büyük şehirleri, inşaat, metro, tramvay vb. projelere imza atmışlardır. Şu anda, 12 şehir yer altı sistemine veya tramvay gibi hizmetlere sahiptir. 15 şehir ise bu sistemlerle donatılmayı beklemektedir.
İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa gibi şehirlerdeki bu ulaşım ağlarının büyümesi gerekmektedir.
Kentsel ulaşım proje sayısı, projelerin büyüklüğü ve finansman ihtiyaçları sayesinde kentsel ulaşım sektörü Türkiye'deki önemli sektörler arasında yer almaktadır.
Ulaşım projelerininyarısından fazlasını metro projeleri ile olumşturmaktadır. İstanbul'da, 2015 yılında metropolün sermaye harcamalarının üçte biri, demiryolu kentsel ulaşım bütçesine ayırılmaktadır. Şehir bugün 141 km uzunluğunda olan ağını genişletip 2019 yılında 400 km'ye ulaşmayı planlamaktadır.

V. Marmaray projesi: Kentsel / şehirler arası hızlı tren ulaşımı entegrasyon örneği

Marmaray projesi (12 km'si tünel olmak üzere 76 km'lik hat), İstanbul'un Avrupa ve Asya yakalarını birbirine bağlayan bir demiryolu projesidir. Boğazın her iki tarıfını bağlayan tüp şeklinde iki yol ve üç istasyonlu bir yer altı bölümünden oluşmaktadır (projenin bu ilk aşamasının açılışı 2013 yılında gerçekleşmiştir). İkinci aşamanın çalışmaları, yani banliyö demiryolunun tüneldeki demiryolu ile birleştirilmesi devam etmektedir. Son olarak bu projenin Ankara hızlı tren projesine entegrasyonusağlanacak ve 2016'da operasyonel olacaktır.

Copyright
Tous droits de reproduction réservés, sauf autorisation expresse du Service Économique de Turquie (adresser les demandes à ankara@dgtresor.gouv.fr).

Clause de non-responsabilité
Le Service Économique s'efforce de diffuser des informations exactes et à jour, et corrigera, dans la mesure du possible, les erreurs qui lui seront signalées. Toutefois, il ne peut en aucun cas être tenu responsable de l'utilisation et de l'interprétation de l'information contenue dans cette publication.

Auteur : pôle développement durable SER
Service Économique Régional d'Ankara
Adresse :
B.P. n° 1
Iran Caddesi, Karum Is Merkezi n°21, Asansör E, n°444, Kat.6, Kavaklidere
06680 ANKARA
TURQUIE

Version de décembre 2015